

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A jövő képe.

— november 18.

Tegyük fel, hogy Tisza István erőszakos terve sikerülne. Az ellenzék leverése, valami az óriáskigyó hosszúságánál is hosszabb ülés folyamán, a házszabályok megnyomortításának csiny és erőszak úján való keresztül hajszolása.

Nem hisszük, hogy így lesz, de tegyük fel, hogy a mi gyönyörűséges elnökségünk összejátszásával Tisza miniszterelnök eléri, hogy ötven huszárjának kívánságára minden vitát azonnal be lehet szüntetni, az ellentálló ellenzéki képviselőket pedig kihurcolják a Ház rendőrei. Mert akkor külön rendőrségről is kell gondoskodni, ha ugyan erre a tisztségre akad becsületes magyar ember.

Hát meglenne az erőszak, csak hogy ezzel szemben kötelezni fogja az ellenzék vezérférjainak az a kijelentése, hogy a törvénytelenül kiszédelgett házszabályoknak nem engedelmességek és e tekintetben semmi következtéstől sem riadnak vissza. A vitát tehát egy szép nap a többség ötven tagjának kívánságára és az új rend értelmében bezárlják. Lengyel Zoltán azonban nem hajlik meg a törvénytelenül hozott házi törvény előtt, hanem beszél. Akárhogy tombol és fenyegetődzik báró Feilitzsch alelnök, Lengyel

Zoltán nem enged. Behívják a képviselőházi rendőrséget — mert ezután erről is kell gondoskodni — ez pedig megragadja a nem éppen hidegvérű ellenzéki honatyát. Dulakodás támad, ebben részt vesznek az ellenzéki honatyák s elvégre mégis kihurcolják. Olyanformán, mint az osztrák Wolffal cselekedtek Badeni miniszterelnöksége alatt Bécsben. Lengyel Zoltán odakint nagyot kaczag a hajszának és mivel az így kivonszolt képviselőnek az országház épületébe sem szabad lépnie, valószerűleg álszakállt, parókát ölt és így surran be másnap. A botrány ismétlődhet napokon keresztül.

Csak hogy az elnökség már vért szagolt és készen áll a további erőszakosságok elkövetésére. Fölkel Kossuth Ferencz, majd Apponyi Albert gróf. Szólni kezd, mert hiszen ő is kijelentette, hogy az erőszakos házszabályujításnak nem enged s kész jogainak megvédésében a végletekig menni. Vajjon behívja-e most is báró Feilitzsch a rendőrséget, hogy Kossuthot, vagy Apponyit kivezessék? Most már kénytelen vele. A rendőrség bejön és a vállát érinti Kossuthnak vagy Apponyinak. Ennyi is elég. Kossuth távozik, dulakodni nem fog. Kivezetik a magyar politikai élet legfényesebb alakjait a képviselőházból. Mi lesz ezután?

Nagyon tartunk tőle, hogy ezt a semmirekellőséget már a forradalomhoz hasonló hangulat fogadná az egész Magyarországon...

De még érdekesebb képet is festhetünk. A kilenczvenéves Madarász József lelkében is fölemelkedik a nagy napok emlékének visszefénye. Kiáll a Ház elé, mellét az erőszaknak szögezi és elkiáltja magát: „Van-e olyan pribék, aki az én ősz főmet is meggyalázza?” Nagy zavarba jönne erre a megdöbbentő jelenetre akár Tisza gróf, akár Feilitzsch báró, de még Szentiványi Árpád is. Talán még rendőr sem akadna, aki az ősz Madarászra merné tenni a kezét...

Meggondolta-e Tisza gróf ur, mi lenne abból, ha terve csakugyan sikerülne? Látja-e előre a jövő képét? A részleteket? Badeni gróf mert ilyet megkísérteni Ausztriában, de ott sem sikerült a merénylet teljesen. Badeni később megtévelyodott. Badeni és André példája riasztja vissza merényletétől Tisza gróft, ha magyar volta nem tartja vissza féktelen rohanásában. — A magyar alkotmány legfőbb óra, a király, bizonyára leparancsolja a nem neki való vezérhelyről a magyar alkotmánynak ezt az anarchista bombavetőjét, mielőtt merényletével veszélybe döntené a trónt és a nemzetet.

A táltosok.

— Irta: Zöldi Márton.

Rohoska Pali nem lehetett rendes mértékkel bíráltni. Nagy szélsőségek találkoztak benne. A legjobb gazda és a legnagyobb korhely volt egy személyben. Ez utóbbi tulajdonsága periodikusan lépett fel nála. Néha hónapokig színét se látta a kocsmának. Aztán egyszerre, hirtelen impulzive jött rá a kocsmázás. Bevette magát valahová, kocsmába, vendéglőbe vagy esárdába s ki nem mozdult addig, amíg a pénzébe tartott. Ivott és itatott. Huzatta a nótáját rogyásig. Tele rakta az asztalt üvegekkel és gyertyákkal s kileste a legjobb alkalmat, hogy mindenestül felborithassa.

Aztán kezdte elülről.

Olyan félvér, félparaszt volt. Amellett élelmes kupez, ki ésszel járt a vásárra. Most is két gyönyörű almásszürkével állított be a kocsmába. A korhely természetű volt felül. Már másodnapja ivott. Csodásan győzte A czimborák kidőltek mellőle, egy kettő keréket oldott A téli nap korai estje már lezárt, mikor. azon vette magát észre, hogy egyedül maradt. Még a cigányok is elkéredztek.

Rohoska Pali mindenhez érzett kedvet,

csak ahhoz nem, hogy haza menjen. Birtoke ugy 3 óra járásnyira feküdt a Kerekretn. Különbben agglégény volt. Nyugtalanul tekintgetett körül a tágas ivóban, melynek egyik sarokasztalánál három gányó kuczorgott.

Gányónak arra mifelénk a feles dohánkertész nevezik. Van ebben az elnevezésben valami gunyos, kicsinylő vonatkozás. A szántó-vető ember nem tekinti magával egyenrangunak azt, aki nem arat, aki nagy munkaidőben csak kacsozza a dohánnyt. Az — nézete szerint — csak olyan babra munka.

A három gányó aznap szállította be a dohánnyt. Meg is kapták a pénzüket s egy kis áldomást iddogáltak. Csak olyan szegényesen egy-két litert mindegyik. Csak a híre kedvéért. A legtöbb pénzt Füstös Tamás kapta. Szorgalmas, takarékos gányó volt, aki kevés előleget szedett ki az uraságtól. Száznegyven forint ütötte a markát. Nagyon meg volt elégedve magával és a világi renddel.

Ugy egy óra mulva Rohoskának megint akadtak czimborái. A cigányok újfent előkerültek. Duhaj kedve szilajon kezdett lüktetni. Rendelte az italt nyakrafőre. Hangosság, vigasság töltötte be az ivót.

— Eb fél kutya féll — hangzott Rohoska ajkairól. Majd megfizeti, aki reggelig alszik.

Kocczintottak és ittak. Rendesen, szakadvást, mintha napszámba csinálnák. De ugy éjfél tájban Rohoska Pali arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy elfogyott a pénze. Az apró is, a nagy is. Ugy látszik, nem hozott eleget. A mulató kedve pedig nagyobb volt, mint valaha. Ez nem jó dolog, ezen segíteni kell. Segített is; igazi korhelymódra. Odament a gányók asztalához: — No atyafiak, ki akar kendtek közül lovat venni?

Füstös Tamás félénken szóalt meg:

— En is vennék, mert éppen szándékom van.

— Nohát eladok két almásszürkét. Nézze meg kend. Külömbet a nagyapja se látott. Hótiig elparádézhat vele!

Füstös Tamás megnézte a holdvilágnál a két remek almásszürkét. Semmi ivadéka nem volt lókupez, de azért felismerte, hogy helyes két jószág. Almában sem látott szebbet.

— Mennyi pénze van? — kérdezte Rohoska.

— Száznegyven forintom — volt a válasz.

— Tyüh, a rongyos miatyánkját a

Kossuth Ferencz.

— november 18.

Hatvanharmadik életévébe lépett Kossuth Ferencz, a függ. és 48 as párt elnöke. A tegnapi napon a párt megünnepelte az elnököt, aki egyszersmind vezér is és képviseli a pártban úgy, mint az egész országban Kossuth Lajos szellemét, melytől ennek a pártnak éppen oly kevéssé szabad eltávolodnia, mint ennek az országnak.

Fölkeresték őt a párt tagjai testületileg és kifejezést adtak ragaszkodásuknak, szeretetüknek iránta és a nemes eszmé iránt, amelyet képvisel. Ennek az ünnepnek más jelentősége is volt. Születésnapjával most összeesett az a dátum is, amikor Kossuth Ferencz ezélt tiz esztendővel visszatért Magyarországra, hogy apjának politikai végrendelezése szerint ő is hirdesse és terjessze az eszmét, melyért Kossuth Lajos élt, halt, bujdosott: melyért félszázadon át hontalanságban élt; a melyért dolgozott, küzdött és lelkesedett életének utolsó perczéig s amely még sírjából is kiszól hozzáuk, az utána következő nemzedékhez, amely lelkesedve közi az ő nyomdokát.

A tiz esztendő, amelyet Kossuth Ferencz itt töltött nálunk, a szakadatlan küzdelemnek ideje volt. Nem rózsákkal volt behintve útja; ezt mindenki tudja. Csak nagy, kitartó, sohasem lankadó elkeseredés tudta benne az erőt és energiát fent tartani, amelyre ily harcoknak föltétlenül szüksége van.

Sikerei és győzelmei a nemzetnek egyszersmind bizonyítékai annak, hogy Kossuth Lajos szellemének követésében a nemzet hű fiait nem gyöngültek; el nem tántorodtak; ahhoz ragaszkodók maradtak. Minden magyarnak szíve heve-

sebben dobog, amikor ily ünnepélyes alkalmakkor újból meg újból kifejezésre jut ez és bizonyítékot szolgáltat a nemzet, hogy a Kossuth-kultusz Magyarországon még mindig él, de növekedőben is van.

Kossuth Ferencz tegnap, amikor a párttagjai testületileg és ünnepélyesen üdvözölték, kifejezésre juttatta azt, hogy a hatvanharmadik életév olyan jelző pont, amely az emberi törvények szerint a hanyatlást jelenti. Lehet, hogy más körülmények közt talán a hanyatlást jelentené. De Kossuth Ferencz nem beszélhet hanyatlásról, amikor a maga személyéről szól. Az a munka, amelyet ő végzett, az a hivatás, amelyet ő teljesít, a harcoknak az a nagy sorozata, amelyeket végigküzdött és a nagy küzdelem, amely rá vár most és a jövőben, mindig fiatalon tartja a lelket. Kossuth Lajos is, nemzetünk halhatatlanja, csak testben és éveinek száma szerint öregedett meg. Haja fehérült csak meg; szelleme és harci kedve mindig, élete fogytáig erejének teljében maradt. Sohasem lankadt, sohasem gyöngült. Örökké ébren tartotta ifjuágát és roppant erejét az a lelkesedés, amelylyel a nemzet ügyeit távol az országtól, még hontalanságában is szolgálta.

Kossuth Ferencz sem beszélhet sem öregségről, sem öregedéstről. Senki sem ösmeri ezt el, aki küzdelmeit, munkáját figyelemmel kísérte. Annál kevésbé, mert éppen most olyan harcok előtt áll, melyek mint életelixíriumok, az ifjuság és erő fentartására alkalmasak. Az évek száma csak a tapasztalatok gyarapodását és gazdagítását jelenti. Ilyen tapasztalatok nélkül eredményes harc el nem képzelhető. A vezérő tábornok legyen is gazdag tapasztalatokban; maradjon is nyugodt és higgadt, amellet, hogy a lelkes-

dés, az ellentálló erő és a harci kedv fiatal maradt.

S ha az ifjuságot fentartó erőre van szükség, itt van a harcra egy eleme, amely erre alkalmas: a rombolás munkáját kell megakadályozni. Kossuth Ferencz a tegnapi beszédében kifejtette, hogy semmi szükség nem volt arra a harcra, amelyet a kormány inaugurált. Nyugalom volt az országban mindenfelé. Ezt a békés időt a kormány hasznos munkára fordíthatta volna. Ehelyett alkotmányunk egyik nagy garanciáját akarja összezuzni a kormány. Rombolni akar, ahelyett, hogy alkotna.

Kossuth Ferenczre és pártjára vár a feladat, hogy ezt a törekvést meghiusítsa. A beszédek, amelyek tegnap Kossuth Ferencz ünneplésekor elhangzottak, megnyugtathatják a nemzetet, hogy méltó férfiak kezében van a fegyver.

A vasuti tarifa tanfolyam.

november 18.

A vasuti tarifa tanfolyam a napokban megnyílik; hasznos szolgáltatást van hivatva tenni úgy az azon résztvevőknek, mint a vasutnak, első sorban a hallgatóknak, akik ott igen gyakorlati értékű kitanítást kapnak.

A vasut, bármily gondosan is legyen annak az adminisztrációja kidolgozva, emberi, hivatalnoki kezekre bízva a védelemtől nem lehet biztosítva; a hivatalnokok nem egyformák, az emberi munkabírás és képesség igen különböző fokú és természetű; ezekre vezethető vissza az a körülmény, hogy bármily gondosan legyen is körülbástyázva a kettős számítás és alapos ellenőrzés biztosítékaival a vasuti díjszabás eszközése, a szállítólevelekben a hibás számfejtés nincs és nem lehet kizárva.

A kereskedő, akinek vérében van az utánszámítás és ellenőrzés, észleli is ezt az életben, ha maga ért a tarifák tömkelegé

kódus vitétségének. Az kevés! Akkor nincs vásár!

— Már pedig nekem nincsen több pénzem.

Rohoska kidüllesztette a mellét:

— Igazán nincsen? — kérdezte gyanakodva.

— Mária ucsese.

— Adjá ide! Üsse meg a menykő!

Megkötötték az alkat. Füstös Tamás hazavitte a két almásszürkét, Rohoska Pál pedig ott hagyta az árát. Mindez reggelig megtörtént minden baj nélkül.

A gányó-faluban nagy hire járt a Füstös Tamás két almásszürkéjének. Csodájára jártak. Bámulták és irigyelték.

— Igazi táltosok! — Hangzott mindennan.

Maga Füstös Tamás is mélyen megvoit illetődve, valahányszor rájuk nézett. A feleségének a szemé is könybe lábadt.

— No apjuk — mondta elérzékenyülten — megszánta kegyedelmedet az Isten.

Nem is lett volna semmi baj, ha egy inozidens közbe nem jön. Az inozidens az volt, hogy az uradalmi bérlő, Gajlás nagyságos ur, meglátta a két szürkét és azt kérdezte Füstös Tamástól, hogy eladó-e?

— Nem úgy vettem, hogy tulajdak rajtuk.

— Pedig én megvevéném. Jó áron veném meg.

— Hászén nem mondom, hogy éppen — Gajlás nem hagyta kibeszélni.

— Ide hallgasson Füstös Tamás. Adok értük két igás lovat s tetejébe ötszáz forintot. Se többet, se kevesebbet. Holnapig meg gondolhatja. Aludjék rá egyet.

Aszal odébb állott. Füstös Tamás azon

az éjszaka nem aludt egy mákszemnyit. Nyugtalanul hánykolódott az ágyon. Mérlegelte az állapotát. Két ló, meg ötszáz forint! ... Mi ez, hiszen akkor ötszáz forint ingyen marad a kezében. Egészen ingyen. Olyan ingyen, mintha lopta volna... Mert hát egész évi keserves munka utánse jár ötszáz forint egy gányónak, még akkor se, ha megszabad a munkában... Ez nem is nemes dolog... Ha kevesebbet ígértek volna, a legboldogabb ember lett volna. De így! Nem tudta a lelkére venni.

A skrupulusok egyre határozottabb alakot öltöttek. A szegény gányó a létért való küzdelemben csak azokat az eszközöket ismerte, melyhez verejték fűződik. Még a fogai is vazogtak arra a gondolatra, hogy minden vesződség, fáradság s munka nélkül ötszáz forintot zsebeljen be. Nem lehet azon Isten áldása...

Azután bíráltni kezdte azokat a körülményeket, amelyek között a két almásszürkéhez jutott. Részeg, korhely embertől vette. Olyantól, aki elitta az eszét. Megvalotta magának, hogy ez bizony csunya, alatomos dolog. Ilyet jóra való embernek nem is szabadna tenni. Ezért még a csendbiztos is felelősségre vonhatja...

Hajnalban közölte aggályait a feleségével ki szintén kevés megnyugtató momentumot látott az ötszáz forint nyereségében.

— Sok pénz az. Ami igaz, az igaz — mondotta busiakodva.

Füstös Tamás pedig föluggott az ágyból, s föl pattant az egyik lóra.

A másikat úgy vezette kötőféken Nyargalt velük egyenesen Kerekre, Rohoska Pál urához. Ott találta az udvaron munkában. Eppen disznót ölt.

— Mi jót hozott? — kérdezte Rohoska. — Hat tetszik tudni, én vagyok az az ember, aki azt a két almásszürkét vette kigyelmedtől.

— Az ám, látom. Kézd az Jó két lovat kapott, annyit mondhatok.

Füstös Tamás a fejét vakarta.

— Az a baj éppen, — kintódott a szóval — nagyon is jó.

— A' nem olyan baj, — nyugtatta Rohoska.

— De mégis. Nagyon olcsón vettem, tulságosan olcsón... Azt gondoltam tehát...

— Mit gondolt?

— Hogy visszaadnám...

— Micsoda?

— Mert hát megkövetem szépen, talán, ha nem sérténém meg, mert nem is szándékom — a tekintetes ur, mintha egy kicsit többet ivott volna akkor, mint a mennyit természetete meg bir...

Rohoska haragosan, büszkén kapta hátra a fejét.

— Ejnye, ebadta rongyos gányója. Még azt meri mondani, hogy részeg voltam. Részeg volt ám a nagyapja! Kitakarodjék az udvaromból a lovaival, mert ebrudon hanyatom ki!

Füstös Tamás alázatoskodott.

— Hát hiszen nem úgy gondoltam éppen.

— Jó, jó, csak menjen Isten hírével! Azaz megálljon, vigye haza ezt a két hurkát a feleségének. Mondja, hogy Rohoska Pál küldte: jobbat a nagyapja se evett! Isten áldja meg!

hez és ismeri a díjazások aprólékos részletekét; ha nem ismeri, vagy egyszerűen megfizeti a tudatlanságot, ez a legáltalánosabb állapot, vagy leszámoló irodához fordul, amelyek elég nagy számmal vannak ma már; ez esetben szintén fizet a kényelmességért, mert az irodák nem szerelemből tördelik a fejüket a mások hibáin.

Hogy a hibás számfejtésből milyen összegek térülnek meg, arra a legjellemzőbb adat az lesz, hogy ezek a leszámoló irodák, amelyek pedig elég nagy és költséges apparátust foglalkoztatnak, átszámítják a hozzájuk beküldött szállítóleveleket a találandó hibák összegének 30—50 százalékának ellenében; vagyis minden tévesen felszámított koronából 30—50 fillér az irodát, a többlet a túlfizetést teljesített felet illeti meg; el lehet képzelni, hogy több millió szállító levelet kell átszámolni, hogy azok pár cserében annyi több felszámítás foglaltság, aminek a fent kitett százaléka egy az ilyen irodának az igen jelentékeny költségét kifizeti.

Látni való dolog ezekből, hogy a megnyíló tanfolyam nagyon hasznos és jó célokat szolgál; felvilágosítani és kitanítani a résztvevőket a tarifák önálló, tudatos kezelésében; kioktatni a vasútra ráutalt, azzal mindennapi érintkezésben levő köröket arra, hogy mi a kötelességük a vasúttal szemben és mi jogokat támaszthatnak annak ellenében, hogyan és hol kereshetik igazukat, hol és hogyan szerezhetnek orvoslatot érdekeik sérelme esetén; bevezetni őket a vasút által adott kedvezmények, az igényelhető kivételes eljárások ismeretébe; mindezek ismerete igen fontos nemcsak a kereskedőre és a gyárosra, akinek az érintkezése mindennapos a vasúttal, hanem arra a termelőre is, aki alkalomszerűleg, de esetleg nagy szállítmányokkal veszi igénybe a vasutat s akire eként nem közömbös, hogy az igénybe vehető kedvezményeket ismeri-e és ki tudja-e használni vagy nem; hogy a vasút hivatalnokai hivatalból nem fog erre figyelmeztetni, vagy kitanítani senkit, az természetes; mert ő a vasút közege, ha megteszi előzékenységből, az igen dícséretes kivétel; de erre a hivatalnoknak alig van ideje; hogy akad, aki megteszi baksisért, az is elfordulhat; de ez a hivatalnokra igen veszedelmes és igen erkölcsellenes dolog.

A tarifa tanfolyam igen jó szolgáltatásokat fog tenni és bár hallgatóinak száma egyelőre nem nagy, de elég ahhoz, hogy kivigyék a gyakorlati életbe annak értékes tanulságait és emeljék a kereskedői szak-képzettség színvonalát; minden lépésért, ami e tekintetben történik, elismerés illeti meg elsősorban a tanfolyamot rendező és fentartó társulatot, amely érdemes tevékenységének sorozatát egy újabb, igen hasznos kezdeménnyel gazdagította.

Gaszner Géza.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A református zsinat. A magyarországi reformátusok egyetemes zsinatjának tegnapi ülésén Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan püspök elnöklésével folytatták az adózásra vonatkozó javaslat tárgyalását. Baksa Lajos dr., az első felszólaló, általánosságban elfogadja ugyan a javaslatot, de kevésnek tartja az állam részéről az egyház segítségére felajánlott egy millió négyszázezer koronát. Kérészi Barna a miatt panaszkodik, hogy éppen a vagyonos osztály nem hajlandó áldozatot hozni az egyház érdekében. A javaslatot ő is elfogadja. Hasonlóan elfogadja a javaslatot Sárkány Lajos dr. is, de indítványozza, hogy utasítsa a zsinat a bizottságot oly módosítás eszközzésére, amely a vagyontalan egyháztagokat minden adózás alól fölmenti. Kiss Ferencz nem félti az egyházat, hogy függésbe jut az állammal szemben, de a javaslatot több okból nem tartja elfogadhatónak, különösen azért, mert nem állapít meg

egységes adórendszert. Tóth János szerint az egyházsegítés az államnak törvényben gyökerező kötelessége. Eppen azért törvényben kellene biztosítani az állami segítség állandóságát. Dányi Gábor elfogadja a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául, de szintén az az aggodalma, hogy az állami segítség kevés lesz. Sulyok István a javaslat átdolgozását sürgeti, mert állandósítani akarja a fennálló tarthatatlan állapotot. A tanácskozás folyik.

Konventi jegyzőkönyv. A magyarországi ev. ref. egyházak egyetemes konventjének ez évi október 28. és következő napjain Budapesten tartott ülésének jegyzőkönyvét Sass Béla konventi jegyző elkészítette és ki is nyomatta. A terjedelmes jegyzőkönyvet az ország valamennyi ref. lelkésze megkapta.

Presbiteri gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma e hónap 20-án, vasárnap délelőtt tíz órakor az egyház-tanácssteremben ülést tart, melyen egyházi részről Kiss Aron püspök, világi részről pedig Simonffy Imre főgondnok elnököl. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Jelentés arról, hogy a f. évi október 28 ik napján tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyve november hó 4-ik napján hitelesített.

2. Főtiszt. püspök ur meghívója a nov. 29 én tartandó egyházkerületi gyűlésre.

3. Dávidházy János esperes ur f. évi 995. sz. a. kélt levele, az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének megküldése és áranak kiutalványozása tárgyában.

4. Dávidházy János esperes ur f. évi 956. sz. körlevele, a tanítóknak az országos nyug- és gyámintézetbe fölvetése tárgyában.

5. A városi tanács f. évi 14.140. sz. végzése a bor- és fadeputatumok és lakberek tárgyában.

6. A városi tanács f. évi 15.321. sz. határozata a Mária Terézia-féle alapra vonatkozó alapítványi oklevél megerősítése tárgyában.

7. Szele György lelkész jelentése, Bihari István presbyter adományáról.

8. A lelkészi kar véleménye, Kovács Mihály tanító azon kérése tárgyában, hogy esküvők alkalmával az orgonázást végezhesse.

9. A gazdasági bizottság f. évi 1817. sz. végzése, az egyházi adóköveteléseknek a városi adóügyosztály által leendő szedése tárgyában.

10. A gazd. bizottság 1790. sz. végzése, Nagy László számvevő törlesztésének költsége ügyében.

11. Küldöttségi javaslat, a tisztviselők és alkalmazottak drágasági pótlék adása iránti kérvénye tárgyában.

12. Az ösztöndíjosztó bizottság javaslata a Pallay és Klobusiczky—Pallay alapítványra fölvetett ösztöndíjas tanulók felügyelő tanáranak megválasztása tárgyában.

13. Az ösztöndíjosztó-bizottság jelentése, a Harmathi-, Matkó- és Gáthy Erzsébet-féle ösztöndíjalapítványok tárgyában.

14. Az ösztöndíjosztó bizottság jelentése a Papp—Zágonyi alapítványra felvetett ösztöndíjasokról.

15. Az árvaü.-bizottság beterjeszti 1905. évi költségvetési előirányzatát.

16. A főiskolai gyorsíró-egylet kérvénye a pénzbeli segélynek a folyó iskolai évre is megadása iránt.

17. Az iskolaszék f. évi 1548. sz. végzése az iskolai főleltár átvizsgálása tárgyában.

18. Az ev. ref. kollégium gazd. tanácsának 336. sz. végzése.

Pályázat. A debreczeni jogakadémia megüresedő jogtanári tanszékére minden nap érkeznek pályázatok a püspöki hivatalhoz. Ma ismét két pályázat érkezett. Az új pályázók: dr. Móricz Károly kecskeméti jogtanár és dr. Tóth Károly

budapesti törvényszéki aljegyző, Tóth Lajos debreczeni tanárnak ikerestvére. Eddig hat pályázat érkezett be.

A Csokonai-Kör felolvasó estéje.

— november 18.

Csokonai Vitéz Mihály születésének 131 évfordulója alkalmából a Csokonai-Kör tegnap szépen sikerült felolvasó ülést tartott. Ez volt a megnyitója a Kör téli felolvasó üléseinek.

A városháza nagyterme már öt óra előtt zsúfolásig megtelt szép közönséggel. Az ülést Rácz Károly Csokonai dalokból összeállított nyitányával kezdődött.

A zene után Géresy Kálmán a kör elnöke mondott szép megnyitó beszédet, melynek során megemlékezett arról, hogy a kör a Bethlen-utcán megjelölt házra levette az emléktáblát és a Hatvan-utcán a Zoltai Lajos által kikutatott és bebizonyított s most már visszavonhatatlanul Csokonai szülőháza helyezte el.

A városi dalegylet adta elő azután Mácsay Sándor átíratában *A tihanyi echóhoz* című Csokonai dalt, melyet perczekig tartó taps követett.

Zoltai Lajos Csokonai szüleiről és szülőházáról szóló értekezését olvasta fel. Az értekezés szaporította Zoltainak eddigi szép sikereit. Felolvasásában tisztázza azt is, hogy milyen körülmények tévesztették meg a kört a költő szülőháza nézve. Derek történéseink felolvasását viharos taps és éljenzés követte.

A dalegylet aztán *Az esküvés* című Csokonai dalt énekelte el nagy precizitással, szép összhangban.

Most dr. Barcsa János lépett a felolvasó asztalhoz s megvilágította Csokonai-pörét a kollégiummal. Széles mederben igen érdekesen tárgyalta ama perczeket, melyek az akkori kor elavult ódságokhoz ragaszkodó szellemének tulajdoníthatók. Csokonai a Kazinczy liberalizmusának volt híve, nagy hatással volt rá a Martinuzzi-pör is. Így történt, hogy a kollégiumi házirendet nem tartotta be, nem járta a templomot stb. Ezért kellett megválnia a kollégiumtól, ahol ugy bántak el vele, mint valami gonosztevővel s bizonyítvány nélkül rekesztették ki az Alma Mater falai közül.

Szavay Gyula olvasta fel aztán költészetének három gyöngyét.

A magas színvonalon álló felolvasó-estély a városi dalegylet énekével ért véget.

Egy magyar költő „háztarkája.”

A Csokonai ünnepély alkalmából a Budapesti Hírlap tegnapi száma az alábbi érdekes cikket közli:

Szülőházának fölfedezése és emléktáblával való megjelölése alkalmából Debreczenben ma, november 17-én üjtik föl a XVIII-ik század legtalentumosabb magyar költőjének, Csokonai Vitéz Mihálynak emlékét. A mostanival aztán egyszerre három háza is van Csokonainak, melyeket emléktáblával jelöltek meg. Az egyik a mostani, a másik a hatvan-utcai 1100 számú (1869-ben leányiskola), s végül a Darabos-utca 993. száma alatt levő egyablakos nédfedelű házacska. A hatvan-utcai házat tévedésből jelölték meg, abban a hiszenben, hogy Csokonai ott született. Ezt a tévedést fogják a mai ünnepen kikorrigálni, midőn az igazságnak és az újabb fölfedezéseknek megfelelően, kegyelettel fölavatják a Csokonai szülőházát. A három között a darabos-utcai házacska volt legnagyobb jelentősége a Csokonai életében. Tudott ennek a háznak létezéséről Kazinczy, Széchenyi Ferencz gróf, Rhrédey Lajos gróf, Fesztyúch gróf, hallották hírét a bécsi magyar írók és szerkesztők s tudott róla majdnem mindenki, aki Csokonaival összekötésben állott. Ott huzódott meg szerényen a hatalmas kollé-

gium tövében az egyablakos kis ház, melyet Csokonai Tiburjának, Sanssoucinak, nádfedles együgyü házatskának nevezett, leveleiben számtalanszor tesz említést róla, s versékbe is megörökíti. Gyermekességét, ifju éveit töltötte ebben a házban s születésével kivülcsaladjának és ifjuságának minden nevezetesebb eseménye és emléke erre emlékeztette. Ez a kis gunyhó volt az egyedüli, amit életében magának mondhatott, ezt a semmiséget vonta be hát az ő ragyogó fantáziája és gyöngéd lelkülete a poétasziv bajával és fényével.

Sikertelen próbálkozásai után mindannyiszor ide vonult meg, zaklatott lelkével, itt írta verseinek nagyrészét, s öregsége napjaira is ebben a házban szeretett volna éldégléni. A falak mitológiai és allegorikai képekkel voltak kifestve, tudós férfiak, kiváló magyar írók arcképeivel teleaggatva, s ott fuggott szive bálványának képmása, a Lili arcképe is. Így élt ő tulvilági ábrándok, szárnyaló gondolatok között ebben a világban, melyet ő teremtett, s amelyben ő uralkodott. Mire öt évi bolyongása után, 1799 végén visszatér, olyan érzések között fogalja el szobáját, mint mikor a gyermek hosszú távollét után édes anyjának keblére omlik.

Sokáig azonban nem tarthatott ez a boldogsága sem, mert a kis házacskát az 1802 iki nagy tűzvész alkalmával elhamvadt. Lelkének nagy fájdalmát meghatóan festik azok a sorok, melyeket a tűzvész után nemeslelkű pártfogójához, Széchenyi Ferenczhez intézett:

„Most az üszög és hamu közt fekszik — írja levélben — az az együgyü, de nékem tág és gazdag hajlék, amelybe kívántam a világ lármája elől magamat nemzetem s musáim szolgálatjára elvonni. Pusztává lett a kis ország, melyben én király voltam magam előtt, és amelyben sokszor édes érzések között gondoltam: „enyi részem van a föld kerékiségén“, s örömmel futottam végig egy perc alatt boldogságonnak szük, de elég körületét. Eppn a rózsák nyíltak, mikor kertetskémem, az én kis Sanssoucimon a lobogó lángok keresztül rohantak: szivfacsarodva kellett szemlélnem, mikor Tusculanumom, hol legérzékenyebb gondolataim teremtdetek, a láng között ropogott, mikor ama rózsalugas tövig égett, s az a fülemüle, mely e kis zöld szálának minden éjjel koncertet adott, őrlongva röpült el a bátorságosabb erdei vidékre.“ — Pártfogói, maga Széchenyi is, segítették a szomorú poétát kis házacskájának fölépítésében, s addig is, míg a ház készült, ő egy nagy sifonérbe kvártélyozta magát, és ott rendezte be királyi birodalmát.

A meghasonlás, betegség, lelki elfásulás évei következtek most, mikor gyógyulást érzett már arra is, ha magában lehetett és nem látta Debreczent és az emberi arczokat. Utolsó évében már oly erőt vett rajta a város iránt való ingerültség, hogy mindenáron, még betegen is elvágott belőle. Még 1805 deczemberben is írta leveleit ismerőseihez, de január első napjaiban már járnai is alig bírt s többé már nem menekülhetett. 1805 január 28-án halt meg, esti tizenegy órakor. Utolsó szavait Soltra János nevű kollégiumi diákhöz intézte, aki ott könyezett ágya mellett.

— Nem aufführolna még az ur (Szentgyörgyi orvosnál)? Én is mindjárt aufführolom az urat a Jézus Krisztusnál.

Pár óra múlva a nádfedles házacskában már csak a költő anyjának fuldokló zokogása volt hallható. Ebben a házban halt meg a Csokonai öcsöse, József s később az anyja is. Emléktáblával Kulini Nagy Benő jelölte meg 1860 szeptember 27-én s a tábla ma is ott áll a nevezetes házrakán, s rajta a következő szavakkal: Csokonai Vitéz Mihály Lak- és Halálózási Helye.

NAPI HIREK.

— **Mikor lesz a közgyűlés?** A novemberi rendes közgyűlés határnapját már megállapították. A közgyűlés e hó 24-én lesz. A közgyűlésnek több rendkívül fontos tárgya lesz.

— **Zádor Lajos kitüntetés.** A király fenyéri Zádor Lajosnak, a debreczeni első takarékpénztár igazgatójának a királyi tanácsosi czimet adományozta. Nem vagyunk hivei a czimeknek és rangoknak, de el kell ismernünk, hogy Zádor Lajos közhasznú tevékenységével méltán reá szolgált a királyi elismerésre. A hivatalos lap mai száma a kitüntetést a következőkben közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Zádor Lajosnak, a debreczeni kereskedő társulat elnökének, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1904 november hó 12-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

— **Névszerinti szavazás.** A „Dobosi“-féle város tulajdonát képező ház utáni ondódi föld elidegenítése felett a legközelebb tartandó november havi bizottsági rendes közgyűlésen a névszerinti szavazás harmadik ízben fog megejtetni; amtkor is a közgyűlés e tárgyban törvény értelmében a jelentevők számára való tekintet nélkül határoz.

— **Esküvő.** Rösinger József földbirtokos e hó 20-án, vasárnap d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget a Deák Ferencz-utcai izr. templomban Gyémánt Ilonkának. Gyémánt Sámuel földbirtokos kedves leányának.

— **A zenede segélye.** A közgyűlés a zenede évi segélyét 4000 koronáról 5000 koronára emelte fel. A közgyűlési határozat jogerőre emelkedett, fellebbezés nem érkezett és most jóváhagyás végett felterjesztik a belügyminiszterhez.

— **Diszletek átvétele.** Makó Lajos szinigazgató szerződése értelmében 3 teljes diszletet tartozik a városnak átengedni. A diszletek átvételére Aczél Géza főmérnök, Oláh Károly tanácsnok és Tóth István szinügyi bizottsági tagokból álló bizottságot küldött ki a diszletek átvételére. Az átvétel e hó 23-án délután 5 órakor lesz.

— **A gör. kath. templom építése.** A görök katolikusok templomot akarnak építeni Debreczenben. A templomépítés céljaira a várostól ingyen telket kértek. A város az ingyen telket megadta, de azzal a kikikötéssel, hogy az *istentisztelet magyar nyelvű lesz.* A közgyűlés határozatát jóváhagyás végett ma terjesztették fel a miniszterhez.

— **Borjehusárolók ügye.** Ismeretes, hogy a tanács a borjehusárolóknak megengedte, miszerint a borjehust darabokban árulják. A mészárosok a tanács határozatot magukra nézve sérelmesnek találták és azt a városi szabályrendeletre való hivatkozással a közgyűléshez megfellebbezték.

— **Felügyelő bizottsági ülés.** Az iparos tanoncziskola felügyelő bizottsága ma délután öt órakor a városházán ülést

tart, melyen Bészler Károly tanácsos elnököl.

— **Harozászati czéllövés.** A sámsomi ut mentén elterülő gyakorlóterén harozászati czéllövészet lesz. A 39. közgyalogezred november 22 és 23 án, a 3. honvédgyalogezred pedig november 26 án tartja meg a czéllövést.

— **Hadkötelesek összeírása.** A m. kir. honvédelmi miniszter az 1905. évben sorozás alá kerülő ifjak összeírását elrendelvé, felhivatnak ugy a debreczeni illetőségű, mint városunkban csak ideiglenesen tartózkodó 1884, 1883. és 1882 évben született ifjak, hogy összeírásuk végett mielőbb, de legkésőbb november hó végéig a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (Városház emelet 18. 19. számú szoba) anynyival is inkább jelentkezzenek, mert a jelentkezés elmulasztása esetén a Védőtörvény 35. § a alapján 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetni. Személy azonosságuk igazolása végett a birtokukban levő okmányaik (leczekekönyv, munka vagy cselédkönyv v. keresztleveél stb) magukkal hozandók. A városi katonai és illetőségi ügyosztályától.

— **Gyűlés a kamaránál.** A keresk. és iparkamara közös bizottsága ma délután 3 órakor ülést tart, amelyen az e hó 24-én tartandó közgyűlés tárgyait készíti elő a bizottság s több hatósági megkeresést intéz el.

— **Leforrázta a férjét.** Késes-utca 38. szám alatt lakó Tóth Mihály kocsiát a felesége egy fazék forró vízzel leöntötte. A leforrázott férj olyan súlyos égési sérüléseket szenvedett, hogy 3—4 hétig az ágyat nyomja. Az asszonyt súlyos testi sértésért megbüntették.

— **Dóczy Gedeon ünneplése.** A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola tegnap ünnepelte szeretett igazgatójának, Dóczy Gedeonnak 72. születésnapját. Az ünnepély az iskola disztermében folyt le. Nagy Gyula tanár vezetésével az énnekkar üdvözlő dalt énekelt, mely után Matolcsy László tanár, majd Telki Róza IV. éves tanítónőképzőbéli növendék üdvözlőlké a szép kort elért igazgatót. Az elemi iskola növendékei közül az aranyos Dömsödy kis leány versben mondta el édes hanzu köszöntőjét. Dóczy meghatva kérte Isten áldását ugy az intézetre, mint a tanári karra és a növendékekre is.

— **Vásároló iparosok mozgalma.** A debreczeni vásároló iparosok panaszt tettek az ellen, hogy a vidéki vásárosoktól a rendőrség iparigazolványt nem kíván, holott annak felmutatását miniszteri rendelet követelozza és az egész országban nines Debreczenen kívül egyetlen hely sem, ahol a városi iparosoktól iparigazolványt ne kívánának. Kéri a helyi vásárolók, hogy a debreczeni vásárolók a vidéki vásároló iparosoktól iparigazolványt követeljen a rendőrség. Hogy pedig e miatt a vidéki vásárolók kárt ne szenvedjenek, kéri a helybeliek a főkapitányt, hogy hozandó rendeletét körlevélben tudassa az érdekelt községek elöljárósága után.

— **Halálózások.** Legutóbbi kimutatásuk óta az anyakönyvi hivatal halálózási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Kapusi Jolán ev. ref. hét éves, Molnár Mihályné Kozma Julianna ev. ref. 48 éves.

— **Elütötte a szekér.** Ma délelőtt 9 óra körül a Bika szálloda előtt Szász István macsi kocsi szekérével elütötte Papp Sándorné Erdei Erzsébetet. As asszonyt a szekér rudja borította fel és az egyik lá jobb lábcsarát taposta össze. Balkányi Ede dr. nyujtotta az első segélyt az elgázolt asszonynak. Szász István ellen vizsgálatot indítottak.

— **Kabátlopás.** Hogy a hideg idők beálltak, a kabátlopások ideje is elérkezett. Tegnap is egy 80 koronás kabátot lopott el

egy jobb karjára béna cigány, ki a kabátal együtt nyomtalanul eltűnt.

— **A esetneki gyilkosság.** Tegnap hirdették ki Sebők István és társa előtt a vizsgálati fogságot elrendelő végzés föllebbezését elutasító határozatot. — Mind hárman nagy közönnyel fogadták a kihirdetést. A meggyilkolt Kerepessyné végrendeletét szintén tegnap hirdették ki. Eszerint Kerepessyné Sebők Istvánnak 10,000 forintot, a esetneki birtokrészt és a szögleti 200 holdas birtok felét testálta. Mivel pedig Iván bátyja, **Sebők Zoltán albiró, akinek felesége egy ösmert debreczeni uri családnak a leánya volt, de akitől pár év előtt elvált, kinek a vagyona másik fele jutott, egy évvel ezelőtt meghalt, az egész birtok Ivánra maradt.**

— **Gyanus halál.** Megirtuk, hogy a Gólya-utca 6. sz. alatt özv. Major Jánosné hirtelen meghalt. A halál olyan gyanus körülmények közt állott be, hogy a rendőrség elrendelte a holttest felboncolását. Az orvosrendőri boncolást tegnap tartotta meg a közpórház boncztermében K. Szalay Béla dr. és Varga Emil dr. orvosok és megállapították, hogy a halál véres agyguta következtében állott be.

— **Csavargó.** A rendőrség az éjjel elfogta Zempléni Lajos csavargót, ki hetek óta foglalkozás nélkül csavargó.

— **Felbonczolt gyermek.** Tegnap délután a közpórházi bonczteremben felbonczoltak egy négy éves gyermek holttestét, ki összeesett s hirtelen meghalt. A hirtelen halál okát az orvosok a bonczolás után epilepsziát állapítottak meg.

— **Katonazenekar** hangversenyez minden vasárnap este Márkus Jenő Dréher sörösarnokának éttermében.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 18. A képviselőházban ma délelőtt 9 órakor az ellenzék gyűlést tartott, melyen **Bakonyi Samu, Mezóssy Béla és Rátkay László** bemutatták a tiltakozó manifesztumot.

A Ház ülésén be is terjesztették ezt. Napirend előtt **Justh Gyula** szólalt fel, hivatkozva Tiszának tegnap tett kijelentésére, amelyben azt mondja, hogy a kettős ülések megengedhetők, mert erre precedens van.

Justh a Ház naplójával bizonyítja be, hogy **Tisza hazudott, mert a napló és a képviselőházi jegyzőkönyvek bizonyítják, hogy az 1903. évi december 7-ikén tartott ülésen a Ház egyhangú határozattal mondotta ki a miniszterelnök előzetes hozzájárulása után, hogy ez az eset precedens nem alkothat.**

Kubik Béla: Tehát **Tisza** István megint tudja valótlanul mondott.

Tisza István akarta védelmezni álláspontját, de ez nem sikerült.

Apponyi Albert szólott ezután a házszabályokhoz. Bebizonyítja, hogy **Dániel** határozati javaslata törvénysértés és utmutatás a jövőbeni nemzedéknek arra, miként kell az alkotmány garanciáit összehajlíttatni.

Rakovszky István fejtegette miként tolatkodott Tisza a kormányelnöki székbe, ezáltalja **Lukács** pénzügyminiszternek egy alkalommal tett nyilatkozatát, melyben **Tisza** tanácsot adott **Lukácsnak**, miként buktatta meg **Széll Kálmánt**.

Beszédét azzal fejezte be, hogy **a kormány egy új forradalom elé vezet a nemzetet.**

Elnök **Rakovszkyt** rendre utasította, miközben az elnök felé ilyen kiáltások szállottak:

Le vele! Nem méltó az elnöki székre! Tisza czinkostársa.

Hock János szólott. Kimutatja, hogy **Tisza István** milyen **undorító módon** ragadta magához a hatalmat, amit most a házszabálymódosítással akar magának biztosítani.

Tisza már a **Bánffy-féle** obstrukció alatt azt ajánlotta **Bánffynak, Szilágyit** tegye le a **Ház elnökségről, legyen ő az elnök és még h. törvénytelenül is, mindent keresztül hajt.**

Bánffy undorra! utasította vissza ezt a gyalázatos ajánlatot.

Tisza **Kálmán** is beleavatkozott a dologba, kérve-kérte **Bánffyt**, ne az államférfit nézze benne, hanem az apát és ne hallgasson **Pista** boldogságaira.

Jelzi még **Hock, Lukács** miniszter egy folyosói nyilatkozatát: **Most kell az ellenzéknek talpra állani, mert Tiszsz meg akarja buktatni Széll Kálmánt** — mondotta akkor **Lukács**.

Ahogy ezt elmondotta **Hock, Lukács László** hirtelen felugrott a bársonyszékből és kifutott a teremből.

Az ellenzék utána kiáltott:

— **Szökik a koronatanu!**

Hock további beszéde folyamán össze-tűzött **Sándor Pállal**.

Ezután szünet volt.

Az ülés újbóli megnyitása után **Mezóssy Béla** beszélt a revizióról és élesen támadta az elnököt, hogy összejátszik **Tiszával**, kinek valóságos czinkostársa. Különösen **Percezelre** tett éles megjegyzéseket.

Végül határozati javaslatot nyújtott be, melyet az összes ellenzéki pártok aláírtak, és amelyben bizalmatlanságukat fejezik ki a Ház elnöksége és a kormány iránt.

Benyovszky Sándor gróf kérte, hogy beszédét a legközelebbi ülésen mondhasssa el.

Megengedték.

Szavaztak ezután Tisza tegnapi, a délutáni ülések tartása iránt beadott indítványa felett.

Kossuth Ferencz szavazás előtt felállott és kijelentette, hogy az indítványt az ellenzék törvénysértésnek tekinti és a szavazásban nem vesz részt.

A jobboldal erre felállott és szavazott, az egész ellenzék pedig az ajtófelé tódulva bent a teremben elkezdte énekelni a **Kossuth-nótát**.

A délutáni ülés 4 órakor kezdődik és az ellenzék már a jegyzőkönyv felolvasásánál megkezdte a **technikai obstrukciót**.

Tőzsde.

Budapest, nov. 18

Buza	1905 áprilisra . . .	10 25—10 27
Buza	1905 októberre . . .	8 78—8 80
Rozs	1905 áprilisra . . .	7 97—7 99
Rozs	1905 októberre . . .	— — — —
Tengeri	1905 májusra . . .	7 59—7 61
Zab	1905 áprilisra . . .	7 17—7 18
Zab	1905 októberre . . .	— — — —

Készárul: változatlan, csendes irányzat.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken, nov. 18. „C“ bérlet. Szultán.

Szombaton nov. 19. „A“ bérlet. Vén leányok.

Vasárnap, nov. 20. d. u. Édes. Este Lőcsei fehér asszony. Ujdonság.

Hétfőn, nov. 21. „B“ bérlet. Czigánybáró.

Tavas. A Strausz melódiáiból ügyesen összeállított szép zenéjű operette szép számú közönséget vonzott tegnap este a színházba. Az előadás a jobbak közé tartozott. **Rózsa Lili, Anna** sváb leány szerepében a II. és III. felvonásban szép sikert ért el. **Sugár Aranka** énekét felesleges dicsérnünk. A betétül énekelt „Remény“ keringőt meg kellett ismételnie. **Havasi Szidinek** és **Krémernek** is hálás estélye volt. A férfiak közt **Faragó, Krémer, Szilágyi** és **Iványi** tartották állandó derűtségben a közönséget. Mezei pedig az ének-számokat töltötte be dicséretre méltóan. A karok és a zenekar **Huber** karmester biztos vezetése alatt, az amugy sem szövevényes feladatukat jól teljesítették.

Színházi hírek. Ma este kerül színre **Verő György** 3 felvonásos operettje „A szultán“. Az operett főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: **Szelin, Sugár Aranka, Bimbasi Szilágyi Aladár, Bülbül Krémer Jenő, Ali Faragó Udön, Gaston Karacs Imre, Roxalane Rózsa Lili, Délia Krémerné Lili, Adelgunda Havasy Zzidi.**

„A lőcsei fehér asszony“ című énekes történelmi színmű vasárnap esti premierjére jegyek máától kezdve előre válthatók. Az utalványok nem lesznek érvényesek.

Agyonverte a férjét.

Gyilkosság a tanyák között.

— november 18.

Pár nap előtt rémes gyilkosság történt az apáczai határban, **Hegedüs Imre** tanyáján. A gyilkosság áldozata maga az ifjú férj: **Hegedüs Imre**, a gyilkosok pedig hozzátartozója: felesége, apósa és két ifju sógoróje.

A megrendítő eset részletei a következők:

Horváth András orosházi földmives nemrégiben az apáczai tanyák közé költözött vejével, **Hegedüs Imrével** s leányai-val **Juliánnával, Zsuzsánnával** és **Sárilal**. **Julianna** a **Hegedüs Imre** neje, a leányok közül pedig az egyik 17, a másik 15 éves.

Valami nagy békesség nem volt a családban. A gyilkosság oka is csekélység, jóformán semmi. Hegedüs az apósával együtt pálinkát főzött egy másik tanyán s mikor e-te vissz tértek a tanyába, az njonnan főtt pálinkából kóstolót kért a feleségtől. Az asszony nem adott s ezen kezdődött meg a szóváltás, amely a fiatal férj agyonverésével végződött.

Hogy mik az előzmények, azt csak a gyilkos család vallomása világítja meg, akik először ugyan meglehetősen ellenmondásokba keveredtek, de végeredményében a következőket mondják:

Mikor a pálinkán a férj és feleség összeveszték, a ember dühében a feleségnek az anyját is szidta s kiment a tanya-épület folyosójára, ahova utána ment apósa pirongatni. Hegedüs ekkor ipa ellen fordult s amint a leányok mondják, meg is akarta ütni, de ők ráugrottak és lefogták, a felesége pedig felkapott egy nehéz mángorló fát s azzal addig verte a fejét, míg az lebukott a földre.

Tehát valósággal lebunkózták azt a szegény embert, mint egy vágóhidra vitt marhát. És mindez még nem volt elég. Mikor már mozdulatlanul feküdt a földön, felesége még akkor is ütötte és mindig csak a fejét, úgy hogy egész a felismerhetlenségig szétverte.

Óriási vértócsában feküdt az áldozat. Holtteste körül koponyacsontok, agyvelődarabok heverték s a fal három méternyi távolságban csupa vér volt. Hasonlóképpen véresek voltak a mézszárlás részesei az öreg Horváth a három leányával együtt.

Annyi bizonyos, hogy kemény szívű leányai vannak az öreg Horváthnak. Mert míg ő menyecskeleányával elment az apácza elöljáróságához jelentést tenni, addig a 17 és 15 éves leány keresztül-kesul járt a holttesten, egyet-egyet rugva rajta.

A gyilkosság tetteseit letartóztatták s bevitték a battonyai járásbíróház történebe.

Az előzményekre nézve pedig kihallgatták a tanyaszomszédokat is, akiknek az előadása szerint Hegedüs Imre nagyon csendes s a legkevésbé sem kötekedő ember volt.

Most már aztán még csendesebb.

A megkoszoruzott munka.

— november 18.

Az óceánon túlról, Amerikából, a hová nagy tengeri hajók raja viszi folyton a mi veszteségünket vérben, munkába, nemzeti gyarapodásban, ime, a mi partjaink felé is indul egy hajó, amely nekünk hoz valamit, még pedig nagyon becses valamit: tehetséggel, munkával és tudással megszerzett magyar dicsőséget. Magyar eredményét, sikerét annak a világversenynek, amelyet a föld művelt nemzetei folytattak St.-Louisban, tanúságot tévén róla: a békés munka terén mit tudnak, a haladásban, a fejlődésben hol tartanak. A viszonyok megakadályozták bennünket, magyarokat abban, hogy ebben a tornában egész erővel vegyünk részt, ahogy hasonló alkalommal küzdőtérre álltunk csak nemrégiben is Párisban meg Turinban, annál szebb, annál örvendetesebb eredmény, hogy ime félerővel is egész diadalt arattunk most is, a tengeren túl, az újvilágban is, csakugy, mint annak idején a mi vén Európánkban.

Megjött a st.-louisi kiállításra kiküldött magyar kormánybiztos, Szögyény György dr. jelentése arról, hogy a zsüri ítélete megnyit juttatott a dicsőségből a magyar kiállítóknak és a jelentés egy nagy koszu, egy nagy siker virágából kötve, elsőrangú kitüntetésekkel főláslagozva. A nagy amerikai kiállítás dicsőségének firmamentumán sűrűn oszillagos a magyar határ: százharmincznyolcz itüntetés tündöklök rajta, közte a nagyjából is bőven. Diszoklevelet, amelyre a nagy aranyérem van ütve pecsétnek, ketten kaptak: Lotz Károly az egyik, akinek ez a dicsősége már nemzeti örökségnek érkezett, a diplomát mér csak sirjára tehetnők; a másik a genialis tervező, Horti Pál, a magyar iparművészet gyönyörű fejlődésének egy vezető talentuma. A grande prix dicsősége tizenkettőnek jutott a kiállításban résztvevő magyar tudósok, művészek és iparos művészek közül, aranyérem harminczegyet, ezüstérem negyvenhatnak, bronzérem negyvenhétnek, dicsőség a kitüntetések ilyen nagy tömegében valamennyinek és a magyar siker öröme édesmindnyájunknak.

Tartozunk ami kitűnő művészeinknek, a magyar képzőművészet kiválóságainak csakugy, mint azoknak, akik a művészi ihletüket a műipari termelés alkotásaiába öntik, azzal, hogy ez a szép diadaluk ne lépjen meg bennünket tulságosan. Ismerjük talentumukat, erejüket és buzgalmu kat, tudjuk, hogy azokon kívül, akik lármáznak, henyélnek és gáncsolnak, vannak itt ez országban emberek, még pedig, hála Istennek sokan vannak, akik dolgoznak, alkotnak és ha arra kerül a sor, a munkálkodó nemzet dicsőségéért a legnagyobb vereseny terén is diadallal tudnak sikra szállni. A st.-louisi siker nem egy meglepetés, hanem harmónikus folytatása a párisi és turini diadalok sorának, amelyek a magyar tehetségnek, tudásnak és munkának az egész művelt világ elismerését megszerezték.

Fájdalom, talán igazabb lenne, ha ezuttal így írjuk, az egész idegen világét. Mert a művelt világban mi is benne vagyunk, de a művelt világnak ebben a minket tisztelő elismerésben bizony nem osztozkodunk annyira, olyan mértékben, ahogy ez elemi kötelességünk lenne.

Végignézünk a magyar produktumok során, amelyek most legutóbb is díjnyertesek lettek egy világversenyben. Kitüntést kapott a magyar festészet, a magyar szobrászat, kitüntést kaptak a magyar tervezők, rajzoló, ötvösök, rézöntők, bőrművesek, asztalosok, kárpitosok, porcellángyárosok, csipkeverők, selyemtenyészők, szücsök, nyergesek, vésők, kőfaragók, molnások. Mindezeket a maguk mesterségében elsőrangúknak, kiválóknak ítelték elfogulatlan hozzáértők ott, ahol minden nemzet bemutatta a legjobbat, amit tud. Nemesak egy ilyen helyen, hanem többön is. Tengeren innen és tengeren túl.

Ha kiállítást rendeznének az összes kitüntetések, amelyeket a magyar munka az ilyen világversenyeken már idáig szerzett: de gyönyörű kiállítás lenne ez! És ha kiállítást rendeznének abból a pénzből, amely ugyanolyan fajtájú munkáért, amilyennel a magyar munka azokon a kiállításokon elsőrangú kitüntetések szerzett, csak egy esztendő alatt is Magyarországból külföldre megy; de szomorú kiállítás lenne ez a sok társzekerre való nagy bankól!

IRODALOM.

„Nóta Ujság” czim alatt egy nagyon életrevaló vállalat indult meg Klökner Ede budapesti zenemű kiadónál. Csinos kiállítású füzetekben a legdivatosabb magyar dalok, vig dal és kuplék jelennek meg — csakis azok, melyek minden szinpad- és varieté műsorán előfordulnak, — egy-egy füzetben két-két dal szöveggel és hangjegykottával.

Most egyszerre 12 füzet jelent meg, melyek tartalmából legyen elég e néhányat felsorolni: „Régi nóta, híres nóta” — „Ütött kopott a hegedű” — „Ityóka pityóka” — „Zokog-zokog a hegedű” — Szögyény embernek szögény a sora — „Stör ich?” kuplé — „Görbe nap” ének számai — „Az érett leány”, vig dal — „A kóser közhuszár” — Baumann kuplé stb. stb.

A két két zeneszámot tartalmazó füzet ára 20 fillér. Havonta 4 új füzet jelenend meg, amelyeket zongorázó, énekes hegedű vagy czimbalmot játszó egyaránt használhat.

Hasonló német kis kottákból évente százezrek jönnek be külföldről s ez okból is csak üdvözlőnk kell Klökner Ede kifogástalan irodalmi színvonalon álló magyaros vállalkozását.

INGATLANOK FORGALMA.

Nagy Péter és neje Vágó Lidia veszik a debreczeni pusztafansikai 40. sz. tjkvben foglalt 12 hold 1599 négyszögöl kaszálót Csizsár Andrásról 5000 kor.

Sáfár Mária veszi a debreczeni 1759 sz. tjkvben foglalt 832 négyszögöl Sestakerti szőlőt Varga Józsefné Csaszka Juliannától 3800 kor.

Bakó József és neje Ujvári Zsuzsánna veszik a nagy cserei 38. sz. tjkvben foglalt 773 négyszögöl kaszálót B. Nagy Jánostól 3800 koronáért.

Hartstein Kálmánné Gutmann Irma veszi a debreczeni 2872 sz. tjkvben foglalt Piacz-uteza 83. számú házat Geréby Pál és tár-aitól 8000 kor.

Györfi Lajos és neje Kemecsey Róza veszik a debreczeni 3989. sz. tjkvben foglalt 564 négyszögöl homokkerti szőlőt a debreczeni első takarékpénztártól 1300 kor.

Sukerka János és neje Csathó Anna veszik a debreczeni 3938 sz. tjkvben foglalt 615 négyszögöl homokkerti szőlőt a debreczeni első takarékpénztártól 2100 kor.

Berziki Mihály és neje Dobi Zsuzsánna veszik a pusztá nagyhegyesi 107 és 116 sz. tjkvben foglalt 9 hold 308 négyszögöl tanya-földet Csige Sándortól 7200 kor.

Erdei Péter veszi a pusztá Elepi 225. sz. tjkvben foglalt 50 hold 1000 négyszögöl tanya-földnek fele részét nejétől Bányai Juliannától 13,500 korona értékben ajándék ozimén.

REGÉNYCSARNOK.

Bélay Bella.

Irta: Zboray Aladár.

Az a bizonyos „hangyász” egy kicsit meg volt döbbenve, amikor Imrey előadta a maga mondókáját, de aztán resignáltan mondta:

— Hiszen, ha csakugyan szükség van reám! Ugyis oly ritkán jut hozzá az ember, hogy szivességet tegyen ember-társainak.

Azt persze nem mondhatom, hogy Bélay Bella el volt ragadtatva, amikor Andrea levelét olvasta, aki egészen őszintén tárta fel a helyzetet s ha egyáltalán le lehetne mondani egy lakodalomról, legszivesebben el sem ment volna, hanem amikor meglátta Vass Mihályt, egy kicsit enyhült a hangulata, amihez némiképpen az is hozzájárult, hogy azt a csokrot, amelyet a Hangyász küldött, maga Herkules is csak némi erőlködéssel tudta volna czipelni.

Bélay Bella ellenben valóságos könyvedséggel kezelte az óriási alkotmányt, mert arra még nem volt eset, hogy egy hölgy a legnagyobb és legszebb csokrot,

amely a társaságban található, súlyosnak találta volna.

És a lagzi is elég kellemesen telt el. Vass Mihály nem beszélt sokat, elméségeket sem igen mondott, de roppant kellemesen tudott hallgatni, úgy, hogy ha nem sajnálta volna Bella Magoss Balázst, szinte azt mondhatta volna, hogy nagyon jól érezte magát.

Vass Mihály sem érezhette úgy magát, mintha rozton priották volna, mert mielőtt elvált Imreytől, kissé restelkedve kérdezte:

— Izé, igaz, kérlek Pista, nagyon járatlan vagyok — tudod — az etikette-szabályokban. Nem tudom, illik nekem, vagy inkább meg kell nekem utólag látogatnom Bélayékat, vagy az nem illik, nota bene meg kell említenem, hogy bár vártam, nem hívtak meg.

— Föltétlenül illik — mondta meglehetősen sunyin mosolyogva Imrey. Bella igen csinos, derék leány.

— Kellemes nő — mondta Vass s mert nagyon bosszantotta, hogy akarata ellenére elpirul, sietve távozott.

Már a Hungáriabeli szobájában ült, amikor eszébe jutott, hogy ő tulajdonképpen már tegnap haza akart utazni. Csak néhány napra jött fel Budapestre s itt csipte el Imrey s csupán a lakodalom kedvéért maradt egy nappal tovább.

— Pedig — gondolta — holnap föltétlenül nem mehetek oda, akkor még álmos mindenki, az első lehetséges napon, holnapután, szintén nem megyek, mert ez nagyon is prepotens dolog volna, tehát várnom kell még vagy négy napot az elutazással.

Miután pedig az olyan ember, akinek semmi tennivalója nincsen a fővárosban, nem ülhet mindig a szobájában, elment másnap sétálni Még jóformán meg sem indul, amikor a Kossuth-Lajos utcán csaknem összeütközött Bélaynéval és Belával.

— Nini Vass! — mondta örvendő Bella. Hát maga nem utazott el?

— Nem.

— De hisz azt mondta, hogy a ma reggeli vonattal megy haza.

— Akkor úgy is gondoltam, de nem lehet. Még kötelességeim vannak.

— Talán most is oda siet?

— Nem. Nincs semmi dolgom, sétálok.

— Sétáljon velünk. Jó?

— Nagyon jó.

(Folyt köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Olvasó. „A Hortobágy kérdése“ című cikket, amelyet lapunk szombati számának vezér helyén közöltünk: Gaszner Géza írta. Sajtóhiba folytán került az István név a cikk alá.

Dr. V. Gy. N.-Szeben. Köszönjük a pompás verseket. Legközelebb közöljük.

L. Legközelebb hosszabb cikksorozatban foglalkozunk az ügygyel.

P. Egyáltalán nem nevetni való az ügy. Voltak esetek, amikor az ilyenekből keletkezett undor olyan beteggé tette az illetőt, hogy majdnem életébe került. Különben a törvény is bünteti és válási okot is képez. A feljelentést megteheti a királyi ügyészségnél. Némelykor a szigorú fenyték is használ. A jelzett viszony pedig éppen nem mentő, hanem súlyosbító körülmény.

M. Á. Vasutak menetrendje 1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:		idő	ó.	p.
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	3	36	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	17	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	01	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	32	
P.-Ladány Nagyv. felé minden kedd	d. u.	11	10	
Csak P.-Ladányig	este	8	18	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	06	
Szatmár—Máramarosziget felé	d. u.	3	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	6	46	
Csak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este	7	59	
Szatmár—Máramarosziget felé	éjjel	2	59	
Szatmár—Máramarosziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	07	
Csak Szatmárig	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházig	d. u.	2	10	
	reggel	5	35	
	reggel	5	44	
	reggel	8	09	
	reggel	0	16	
	d. e.	11	07	
	d. u.	1	16	
	"	12	25	
	"	12	38	
	"	2	11	
	"	2	21	
	este	6	46	
	"	6	53	
	reggel	4	36	
	"	4	56	
	d. u.	4	49	
	"	4	23	
	reggel	9	35	
	"	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p. kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p. kor induló sz.-v.	este	6	40
Az este 10 óra 31 p. kor induló sz.-v.	reggel	5	45
A délután 4 ó. 16 p. kor induló gyorsv.	este	9	35

Budapestől Debreczebe indul:

A délután 12 ó. 6 p. kor érkező gyorsv	reggel	7	25
A délután 3 ó. 29 p. kor érkező szem.-v.	"	9	—
Az este 6 ó. 26 p. kor érkező gyors. onat	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p. kor érkező szem.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p. kor érkező sz.-mv.	"	9	15
P.-Ladányig gyorsvonat átszállítással	d. u.	12	08

Debreczebe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad felől	este	6	26
Budapest—Nagyvárad felől (gyors. onat)	éjjel	2	24
Budapest Nagyvárad felől	d. u.	2	15
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	45
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5	03
Kolozsvár—Nagyvárad felől	"	7	26
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8	46
Csak Szatmár felől	d. e.	11	37
Csak Máramarosziget felől (gyorsvonat)	d. u.	3	55
Csak Máramarosziget felől	este	10	11
Máramarosziget—Szatmár felől	"	6	40
Csak Szatmár felől	reggel	7	30
Kassa—Miskolc felől	d. u.	1	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	7	50
Kassa—Miskolc felől	d. u.	3	48
Csak Nyiregyháza felől	reggel	7	33
	reggel	7	40
	d. u.	1	15
	d. e.	11	22
	este	6	06
	"	6	12
	"	9	51
	"	1	57
	d. u.	1	4
	"	3	52
	este	9	57
	d. u.	3	34
	"	5	35
	reggel	7	44
	reggel	7	54
	"	7	15
	d. u.	3	13

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 56. Bérlet 42-ik szám (C)
Ma, pénteken, 1904. évi november hó 18-án:

A szultán.

Operett 3 felvonásban.

Holnap, szombaton, november hó 19 én:

Vén leányok

Vigjáték 4 felvonásban.

Ügyvédi irodámat

Batthányi-utcza 13.
szám alatt megnyitot-

tam.

Dr. Olchváry László

ügyvéd.

Szőnyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házunkba

Kossuth-utcza 5. sz.

füzletünk emeti helyi-
segeibe helyeztük át.

A még raktáron levő
szőnyeg, függöny, butor-
szövet, ágy- és asztalterítőket
ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett
árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

A gázkandallóval való fűtés

a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható,

nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel,

nem rongja a levegőt,

disziti a lakást

nem drágább a fatüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a légszesz-gyárnál.

Apró hirdetés.

DARABOS-UTCZA 46. számú ház 1200 kor. évi jövedelemmel eladó. Értekezhetni Péterfia-utcán, a honvéd laktanyában Seres Mihály kantinosnál lehet.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a vereát 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Új üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a gróf Dégenfeld-téren (Kenyér piac) ujonnan épült palotában a mai kor igényeinek megfelelő

női és leány felöltő raktárt nyitottam.

Üzletemben a legújabb Paletók, Havelok, Raglán, Bunda, Gallér, Gyermek köpenyek és Szörme boák a legolcsóbban beszerezhetők. — Tisztelettel kérem a t. vevő közönséget saját érdekében raktáramat megtekinteni, mert a legesekélyebb bevásárlásnál is tetemes összeget megtakarít.

Teljes tisztelettel

Klein Sámuelné.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. — Dus választék női és leányfelöltőkben. — Kérem a pontos címre ügyelni!

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárban

DEBRECEN,

Főtér 31. szám.

Uj!!

Legujabb!!

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték legujabb föelarusítója ajánl

legelőször

a legujabb eredeti sorsjegyeket

$\frac{1}{1}$ 12 kor $\frac{1}{2}$ 6 kor $\frac{1}{4}$ 3 kor $\frac{1}{8}$ 1.50 kor.

Schwáb Lipót

Budapest,

VI. Gyár-utca 43. szám.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.
Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola

A gyógytárakban pedig $\frac{1}{2}$ lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
 $\frac{1}{4}$ " " 4 " 40 "